

Matyovszky Márta

Artisztikus csodalények az ősválóból Németh Klára kiállítása a Hevesi Sándor Színház Galériájában

Nézzük a képeket, s látjuk, hogy egy új korszakát mutatja meg számunkra Németh Klára.

Új formanyelvet kell megtanulnunk.

Kevésbé triviális a tartalom, mint a már megszeretett-megszokott tűzzománc figurák: a több jelentést hordozó bohócok, lepkék, más csodalények esetében. Az új kifejezés módhoz igazodóan finomabb, árnyalásra nagyobb lehetőséget adó a választott technika is: az akvarell.

Képei előtt sétálva eszünkbe juthatnak a nagy nevű elődök, közülük mondjuk Mondrian, kinek deklarált művészeti programját szinte minden egyes műve cáfolja, oly nyilvánvaló bennük az összhangra, intenzitásra, pontoságra és egyensúlyra irányuló állhatatos és szenvedélyes törekvés. A szigorú, geometrikus határok mindig mély szellemi vagy érzelmi élményt közvetítenek.

Tudom, persze, nem állja meg a helyét minden vonatkozásban az összevetés: más a kor, a méret, a technika, de legfőképpen a színek kifejezte lelkület.

Mintha egy hangsúlyozottan verbalitás előtti, zsigeri-érzelmi szinten kommunikálna művész és közönsége, de egy pillanat alatt átfordulhat a kód, s más minőség jelen-

het meg: letisztult, esszenciát közvetítő, szigorú, magasrendű elvontságra rezonálhat az értelem.

Ahogy a címekben is billeg a két pólus, az értelem, s az érzelem.

Hol egyik, hol másik kapva-követelve dominanciát.

Mintha álmokképeket látnánk. Vagy egy ismeretlen univerzum kultikus tárgyait.

Üzenetek táblaképen, titkos, megfajtásra váró szignálók, de mielőtt az ész rámozdulna, megdobb a szívünk, tudattalanunk rezonál.

Elhatárolt és átmosódó formák: körök, vonalkák, négyzetek, téglák, háromszögek, hullámok.

Ritmus és beszabályozottság. Borongás és tiszta ész.

Tiszta és áttűnő színek: víz-zöldek, erőteljes kékek és vörösek, tompa bordók és aranyak, irizáló rózsaszínek, s hirtelen meghökkentő fehérek: nem tudni, hiány-e, befejezetlenség-e, vagy a minden szint összefogó tökéletesség jelzése.

Titokzatos ablakok, átsejtlő fények.

Egyensúlyukat kereső, vidám, vagy kínlódó, artisztikus csodalények. Mozogni látom őket: a forgó örvényben felugrik az egyik, térdre rogy a másik, tesznek-vesznek, jönnek-mennek, unatkoznak, csodálkoznak, kételkednek, szerelmet vallanak, incselkednek, nem nyughatnak. Néha magányosan, máskor társas magányban. A konvenciók, a felettes én foglyai.

Körök, kráterek. Belefér minden titok, fájdalom, méltóság, bölcsesség, várakozás, vágyakozás.

Érezzük a feszültséget, a vonzást, az örvény és a vákuum erejét.

A kódok kényszerét.

Szigorú, racionális konstrukciók, melyek képtelenek lezseríteni az érzéseket és indulatokat. Pulzálnak a színek, nem hagyják magukat a vonalaktól, keretektől kordában tartani.

Rájövünk lassan, hogy a különös világ, melynek képtörédei előttünk állnak, akár megértjük, akár csak emóciókkal követjük, nem más, mint saját magunk belső világa – a tudattalan – a ráció által lenyomott, mélybe süllyesztett öslényünk, önvalónk, érzelmeink, álmaink.

Mint Vas István írja *Önelemzés* című versében:

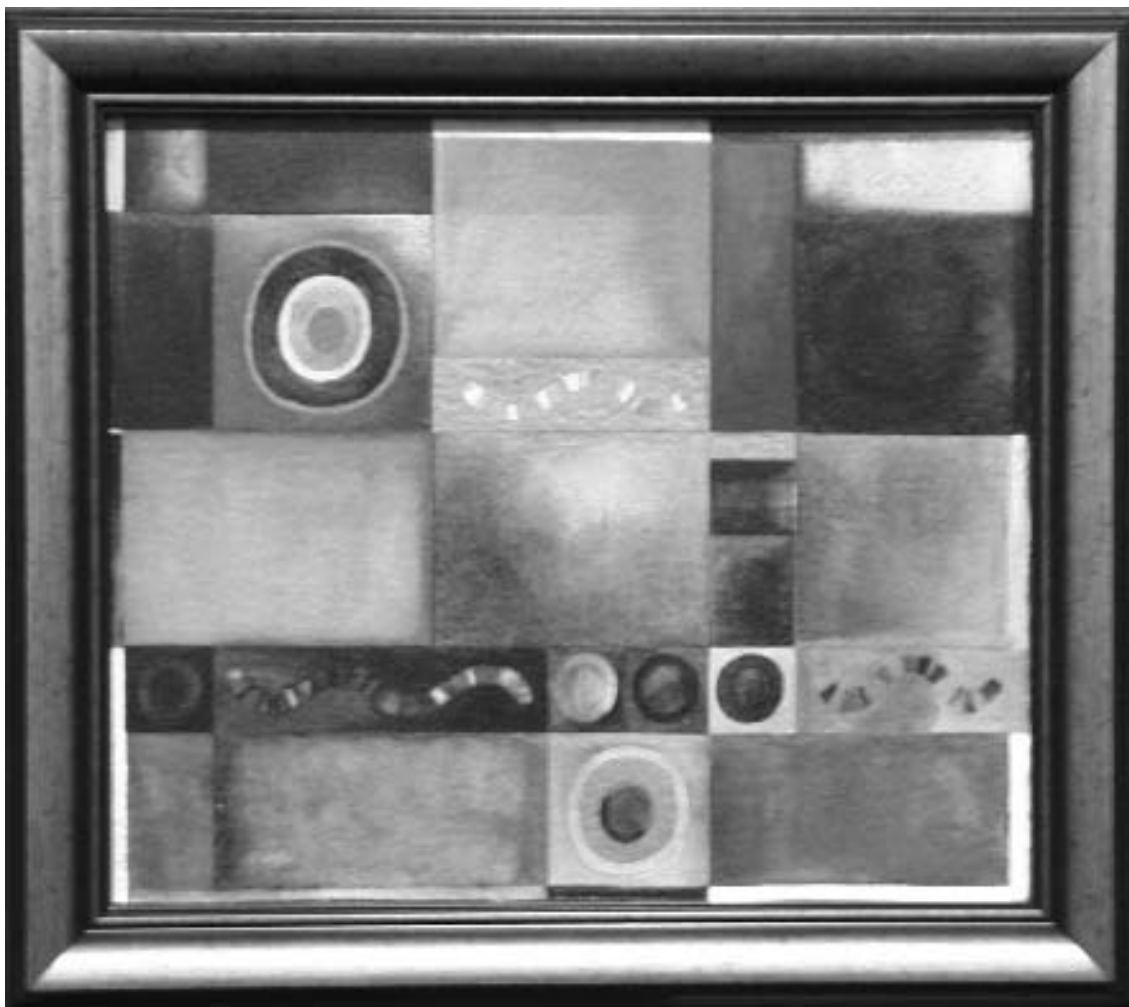
“... S van úgy, hogy a tenger alatti álmon,
Mint kábelben, titkos hír suttog át -
E jelenéseket nem én csinálom:
Valami más mutatja meg magát”

Itt most Németh Klára mutatja meg magát, a titkos kábelben, az akvarellfestészet ecsetjárásán keresztül. A ráción átüt, vele finom harmóniába, vagy kibékíthetetlen ellentétbe szövődve az érzelem, mely ott pulzál mindannyiunk szívében, elnyomhatatlanul.

Nézzük képeit, s magunkat látjuk.

Fogjuk kódjait.

*(Elhangzott a kiállítás megnyitóján.)
Zalaegerszeg, 2006. március 16.*

Matyovszky Márta: Artisztikus csodalények az ősalóbból